

Grants apgrozāmo līdzekļu plūsmai

SEMINĀRS UZŅĒMUMIEM UN
PAŠNODARBINĀTAJIEM

i

COVID-19

Seminārs 16.11.2021.

Jautājumi	Atbildes
1. Vai ražošanas uzņēmums var pretendēt uz grantu? Un vai ārpalpojumu grāmatvedības uzņēmums var pretendēt uz grantu?	1. Atbalsts nepienākas uzņēmumiem, kas deklarējuši saimniecisko darbību kā pamatdarbību noteikumu 2.pielikumā minētajās nozarēs.
2. Vai biedrība var pieteikties grantu saņemšanai?	2. Jā, ja biedrība veic saimniecisko darbību, kas nav ietverta neatbalstāmo nozaru sarakstā (MK 2021. gada 26. oktobra noteikumu Nr.722 "Grozījumi Ministru kabineta 2020.gada 10.novembra noteikumos Nr. 676 "Noteikumi par atbalstu Covid-19 krīzes skartajiem uzņēmumiem apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai" 2.pielikumā), un atbilst MK noteikumos Nr.676 noteiktajiem kritērijiem.
3. Vai ārvalstu filiāle var pieteikties grantam?	3. Jā, ja Latvijā ir reģistrēta saimnieciskā darbība, kas nav ietverta neatbalstāmo nozaru sarakstā.
4. Kā ir, ja man mikro ienākumi nāk no ASV video jomā, dēļ Covid viss ir gandrīz apstājies. Vai es kvalificēšos grantam?	4. Jā, arī pašnodarbinātā persona var pieteikties grantam, ja tās pamatdarbība nav iekļauta neatbalstāmo nozaru sarakstā (noteikumu 2.pielikums) un kvalificējas atbalsta saņemšanai, ievērojot visus MK noteikumos noteiktos kritērijus.

5. Kuros noteikumos bija noteiktas nozares?

5. Neatbalstāmo nozaru saraksts attiecībā uz grantiem ir ietverts Ministru kabineta 2021. gada 26. oktobra noteikumu Nr. 722 "Grozījumi Ministru kabineta 2020. gada 10. novembra noteikumos Nr. 676 "Noteikumi par atbalstu Covid-19 krīzes skartajiem uzņēmumiem apgrozāmo līdzekļu plūsmas nodrošināšanai" 2.pielikumā.

6. Kā ir ar NACE kodiem - ja uzņēmumam ir norādīti 6 kodi, no kuriem 1 nav atbalstāms, vai par pārējiem 5 drīkst iesniegt pieteikumu granta saņemšanai?

6. Atbalsts nepienākas uzņēmumiem, kas deklarējuši saimniecisko darbību kā **pamatdarbību** noteikumu 2.pielikumā minētajās nozarēs.

7. Kas ir domāts zem pieteikšanās iemesla - "cits iemesls"? (algu subsīdiju iesniegumā) vai arī granta iesniegumā ir šāds iemesls jānorāda?

7. Tas ir pamatojums ieņēmumu/apgrozījuma krituma saistībai ar saimnieciskās darbības ierobežojumiem Covid-19 izplatības mazināšanai. To aizpilda, ja uz uzņēmumu neattiecas iesnieguma formā ietvertie iemesli (Pilnīgs liegums darboties. Darba laika ierobežojums. Klientu plūsmas ierobežojums), bet ietekmē iemesli, kas norādīti MK 2021.gada 9.oktobra rīkojumā Nr.720 "Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu un MK 2021.gada 28.septembra noteikumos Nr.662 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai".

8. Ēdināšanas nozarē uzņēmumi, kuru pamatdarbība ir tieši skolēnu ēdināšana nav atbalstīti. Jūlijā un augustā ieņēmumi ir tikai no blakus darbības, kas ir necīgi, jo tika ierobežoti, kas samazina vid. apg. Līdz ar to pēc jaunās formulas, kur ir jāatskaita algu subsīdijas atbalsts, grantam nekas nepaliek un uzņēmums var pat to nepieprasīt. Kā apmaksāt komunālos izdevumus?

8. Atbalsts par atbalsta periodu kopā ar piešķirto atbalstu algu subsīdijai un uzņēmuma attiecīgā atbalsta perioda mēneša apgrozījumu nepārsniedz 90 % no vidējā apgrozījuma 2021. gada jūlijā, augustā un septembrī kopā (noteikumu 4.2.1. apakšpunktā minētajiem uzņēmumiem) vai apgrozījuma 2019. gada atbilstošajā 90 % no kalendāra mēnesī (noteikumu 4.2.2. apakšpunktā minētajiem uzņēmumiem).
Tas nozīmē, ja piemēram, 2021.gada oktobra apgrozījums kopā ar atbalstu algu subsīdijai pārsniegs 90% no salīdzināmā apgrozījuma (vidējā apgrozījuma 2021. gada jūlijā, augustā un septembrī vai 2019. gada oktobra apgrozījuma), grants netiks piešķirts.

9. Vai nodokļu maksātājam, kurš ir saņēmis grantu, ir tiesības maksāt darba algu no šīs naudas?

9. Jā, no granta līdzekļiem var maksāt darba algu. Tomēr jāņem vērā atbalstu kumulācija - apvienojot atbalstu algu subsīdijai un grantu, to kopējais apmērs nedrīkst pārsniegt attiecīgi konkrētā darbinieka bruto mēnešalgu, kāda tā bija pirms atbalsta perioda.

10. Ja piesakās gan algu subsīdijām, gan grantam, vai darba devēja pusi var maksāt no granta?

10. Jā var, taču ir jāņem vērā atbalstu kumulācija. Apvienojot atbalstu algu subsīdijai un grantu, darba samaksai novirzāmais atbalstu kopējais apmērs nedrīkst pārsniegt konkrētā darbinieka bruto mēnešalgu, kāda tā bija pirms atbalsta perioda.
Piemēram, ja darbiniekam bruto mēnešalga pirms atbalsta perioda bija 1000 euro, un darbinieks saņem atbalstu algu subsīdijai 500 euro, uzņēmums darbiniekam algas kompensācijai no granta līdzekļiem var novirzīt ne vairāk kā 500 euro.

11. Piemērā par pašnodarbināto Pēteri: vidējie ieņēmumi pirms atbalsta 400 EUR, oktobrī 500 EUR. Pēc kāda kritērija vērtēts samazinājums? Protams, palielinājums. Bet piemērā viņš saņem gan subsīdiju 200 EUR, gan grantu 200 EUR

11. Piemērā ir skaidrota atbalstu (algu subsīdijas un granta) kumulācija. Tajā ir vērtēti Pētera vidējie **ienākumi** (ieņēmumu un izdevumu starpība), nevis ieņēmumi. Pētera ieņēmumu samazinājums piemērā nav vērtēts, bet ir pieņemts, ka viņam ir ieņēmumu samazinājums.

12. Uzņēmumam ir tiesības pieprasīt grantu 100 000 EUR. Kā arī uzņēmumam bija aizliegts strādāt šajā periodā, tāpēc var pieteikt arī darbinieku subsīdijas. Vai var pieprasīt tikai grantu?

12. Tā ir uzņēmuma izvēle – pieteikties vienam vai abiem atbalstiem. Ja uzņēmums piesakās un kvalificējas abiem atbalsta veidiem, tad primāri tiks izmaksāts atbalsts algu subsīdijai.

13. Vai grants pienākas arī tiem uzņēmumiem, kuri nav reģistrēti kā PVN maksātāji?

13. Jā, grantam var pieteikties arī uzņēmumi, kas nav PVN maksātāji.

14. Vai apgrozījuma aprēķinā iekļaujas saņemtie avansi?

14. Nosakot apgrozījuma kritumu, ņem vērā pievienotās vērtības nodokļa deklarācijā norādīto taksācijas perioda kopējo darījumu vērtību bez pievienotās vērtības nodokļa. Uzņēmumiem, kas nav reģistrēti VID pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā, ņem vērā ieņēmumus no saimnieciskās darbības.

15. Vai uzņēmums (apģērbu veikals), kas ir dibināts 2021.g. augustā, var pretendēt uz atbalstu? Kā tad rēķināt vidējo apgrozījumu par jūliju, augustu, sept.?

15 Jā var. Vidējo apgrozījumu rēķina par mēnešiem, kad uzņēmums ir darbojies (augustu un septembri).

16. 4.2.1 un 4.2.2. apakšpunktu kritēriji - var brīvi izvēlēties, pēc kura kritērija pieteikties. Jeb viens ir primārais?

16. Uzņēmums, aizpildot iesniegumu, pats norāda, pēc kura nosacījuma piesakās atbalstam (ja uzņēmums kvalificējas atbalstam pēc abiem kritērijiem, tad ir brīva izvēle, kuru no tiem norādīt iesniegumā).

17. Ja uzņēmums dibināts 2020.g., tad salīdzinājumam tikai pirmais kritērijs - 20% samazinājums pret 2020.g 3.cet. 2019.g datu nav. Vai MK noteikumos sākotnēji nebija salīdzinājums pret 2019.vai 2020.g.?

17. MK 2021.gada 26.oktobra noteikumu Nr.722 4.2.apakšpunktā bija iekļauts 2020.gada salīdzināmais periods, taču 4.2.apakšpunkts tika izteikts jaunā redakcijā ar MK 2021.gada 9.novembra noteikumiem Nr.744 un paredz šādus apgrozījuma krituma nosacījumus: atbalsta perioda mēnesī uzņēmuma apgrozījums ir krities vismaz par 20 %, salīdzinot ar vidējo apgrozījumu 2021.gada jūlijā, augustā un septembrī kopā **vai** vismaz par 30 %, salīdzinot ar apgrozījumu 2019.gada atbilstošajā kalendāra mēnesī, un apgrozījums 2021.gadā vismaz trīs mēnešus ir pārsniedzis 10 % no 2019.gada atbilstošā kalendāra mēneša apgrozījuma.

18. Kuros gadījumos 90% rēķina pret 2021.gada jūliju - septembri, un kuros gadījumos pret 2019.gada attiecīgo mēnesi? Uzņēmums var brīvi izvēlēties, kurš no variantiem ir izdevīgāks?

18. Uzņēmums, aizpildot iesniegumu, pats norāda, pēc kura nosacījuma piesakās atbalstam. To pašu principu ievēro, arī rēķinot kumulāciju. Tas nozīmē, ja uzņēmums iesniegumā norāda, ka apgrozījuma kritums ir atbilstoši MK noteikumu 4.2.1. apakšpunktam (atbalsta perioda mēnesī apgrozījuma kritums vismaz 20 % pret vidējo apgrozījumu 2021. gada jūlijā, augustā un septembrī), jāpiemēro MK noteikumu 7.²1. apakšpunktā noteiktais ierobežojums attiecībā uz apgrozījuma kritumu tajā pašā periodā.

19. Vai pareizi saprotam, ka, lai aprēķinātu maksimālo atbalsta apmēru, no salīdzināmā apgrozījuma 90 procentiem jāatņem atbalsta mēneša apgrozījums?

19. Jā, atbalsts par atbalsta periodu kopā ar piešķirto atbalstu algu subsīdijai un uzņēmuma attiecīgā atbalsta perioda mēneša apgrozījumu nepārsniedz 90 % no vidējā apgrozījuma 2021. gada jūlijā, augustā un septembrī kopā (noteikumu 4.2.1. apakšpunktā minētajiem uzņēmumiem) vai apgrozījuma 2019. gada atbilstošajā 90 % no kalendāra mēnesī (noteikumu 4.2.2. apakšpunktā minētajiem uzņēmumiem). Piemēram, vidējais apgrozījums jūlijā, augustā, septembrī -1000 euro, algu subsīdija 500 euro, apgrozījums oktobrī 100 euro. Izmaksājama grants = 90% no 1000 -500 -100 =300 euro

20. Vai deklarētā mēneša vidējā bruto darba samaksa ir aprēķinātā darba samaksa vai tas ir kopā ar VSAOI?

20. Grantu nosaka 30% apmērā no uzņēmuma bruto darba algas (tai skaitā arī veiktās darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas) kopsummas, par kuru aprēķināti darba algas nodokļi 2021. gada jūlijā, augustā un septembrī.

21. Kā aprēķina vidējo bruto darba samaksu grantam – no deklarācijas "Ziņas par darba ņēmējiem", saskaitot ailes "Darba ienākumi" + Aprēķinātās VSAO iemaksas?

21. Vidējo bruto darba samaksu grantam aprēķina no pārskata Darba devēja ziņojums, saskaitot ailē "Darba ienākumi" norādīto summu un darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu daļu.

22. Vai bruto darba samaksa par autoratlīdzību un VSAOI skaitās arī pie vidējās darba samaksas aprēķina?

22. Ja darba devējs pārskata Darba devēja ziņojums ailē "Darba ienākumi" ir iekļāvis arī samaksu par autoratlīdzību, tad VID to ņems vērā, veicot vidējās darba samaksas aprēķinu. Savukārt, nosakot bruto darba algas kopsummu granta aprēķinam, ņem vērā arī darba devēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

23. Ja akciju sabiedrībā akcionāri ir valsts kapitālsabiedrība un cita juridiska persona un šādi akcionāri nepārsniedz 6 %, vai tad var kvalificēties atbalstam?

23. Atbalstu nepiešķir publiskas personas kapitālsabiedrībai, publiskas personas kontrolētai kapitālsabiedrībai, publiski privātai kapitālsabiedrībai, privātai kapitālsabiedrībai, meitas sabiedrībai, atvasinātas publiskas personas kapitālsabiedrībai vai pašvaldības kapitālsabiedrībai Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma izpratnē.

Tā kā jautājumā minētais uzņēmums ir privāta kapitālsabiedrība – tā kapitāla daļas vai **akcijas** neatkarīgi no to apmēra pieder publiskai personai un citai personai (izņemot personāla akciju īpašniekus), atbalsts netiks piešķirts.

24. Ja līdzdalība citā uzņēmumā ir tieši 50% vai tas būs partneruzņēmums?

24. Jā, jo līdzdalība nepārsniedz 50%. Uzņēmumam ir partneruzņēmums, ja uzņēmuma līdzdalība vai balsstiesības citā uzņēmumā ir 25 % vai vairāk, bet nepārsniedz 50%.

25. Vai uzņēmuma lieluma aprēķinam jāņem vērā arī ārvalstīs esošo saistīto un partneruzņēmumu dati?

25. Jā, saistīto personu grupu veido arī ārvalstīs esošie saistītie uzņēmumi un partneruzņēmumi.

26. Ja vienai personai pieder divi uzņēmumi. Abos tā persona ir valdes loceklis. Vai tie uzņēmumi skaitās ka saistītie?

26. Ja valdes loceklis ir abu uzņēmumu īpašnieks, tie ir saistītie uzņēmumi.

27. GNU statusa noteikšana, pēc kura gada pārskata? Ja ņem apgrozījumu pret 2019.gada attiecīgo mēnesi, tad varam ņemt 2019.gada pārskata datus?

27. Jā, grūtībās nonākušā uzņēmuma statusu nosaka uz 2019.gada 31.decembri un atbalsta piešķiršanas brīdī.

28. Kā tiks noteikti GNU rādītāji, lai aprēķinātu to uz atbalsta piešķiršanas brīdi?

28. Grūtībās nonākušā uzņēmuma statusu nosaka uz 2019.gada 31.decembri un atbalsta piešķiršanas brīdī tiks pieprasīts operatīvais starpperiodu pārskats, kuru apstiprinājis zvērināts revidents un kas nav vecāks par vienu mēnesi uz iesnieguma iesniegšanas dienu. Ja nevar nodrošināt zvērināta revidenta atzinumu, var lūgt VID pārliecināties par operatīvā starpperiodu pārskata ticamību.

Grūtībās nonācis uzņēmums ir uzņēmums, attiecībā uz kuru pastāv vismaz viena no šādām pazīmēm:

a) attiecībā uz kapitālsabiedrību (t.sk. akciju sabiedrību un SIA), ja uzkrāto zaudējumu dēļ ir zaudēta vairāk nekā puse no to parakstītā kapitāla (t.sk. kapitāldaļu uzcenojuma);

b) attiecībā uz sabiedrību, kurās vismaz kādam no dalībniekiem ir neierobežota atbildība par sabiedrības parādsaistībām (t.sk. pilnsabiedrība, komandītsabiedrība), ja uzkrāto zaudējumu dēļ ir zaudēta vairāk nekā puse no sabiedrības grāmatvedības uzskaitē uzrādītā kapitāla.

c) atbalsta pretendents ir maksātnespēja;

d) atbalsta pretendents ir saņēmis glābšanas atbalstu un vēl nav atmaksājis aizdevumu vai atsaucis garantiju vai ir saņēmis pārstrukturēšanas atbalstu un uz to joprojām attiecas pārstrukturēšanas plāns;

e) attiecībā uz lielajiem uzņēmumiem, ja pēdējos divus gadus:

- parādsaistību un pašu kapitāla bilances vērtība (kreditori/pašu kapitāls) ir pārsniegusi 7,5;

- procentu seguma attiecība, kas aprēķināta pēc EBITDA¹ (EBITDA/procentu maksājumi un tamlīdzīgas izmaksas), ir bijusi mazāka par 1,0.

FM mājaslapā ir CFLA sagatavots informatīvs materiāls par mazā un vidējā uzņēmuma un grūtībās nonākušā uzņēmuma statusa noteikšanu <https://www.cfla.gov.lv/lv/es-fondi-2014-2020/biezak-uzdotie-jautajumi/ka-nosaka-maza-un-videja-uznemuma-un-grutibas-nonakusa-uznemuma-statusu> un citi skaidrojošie materiāli par valsts atbalstu <https://www.fm.gov.lv/lv/sadalas/komercdarbibas-atbalsta-kontrole/s/>

Vērtējot GNU pazīmes:

✓ uz MVU attiecas a), b), c) un d) pazīme;

✓ uz lielajiem uzņēmumiem attiecas visas pazīmes;

✓ a) un b) pazīmes nepiemēro MVU, kas pastāvējuši mazāk nekā trīs gadus;

✓ c) un d) pazīmes pārbauda maksātnespējas reģistrā, citu valstu maksātnespējas reģistros vai pēc citur pieejamās informācijas par juridiskās personas maksātnespējas procesa pazīmēm;

e) pazīmes attiecas tikai uz lielajiem uzņēmumiem – vērtē divus pēdējos gadus un pazīme liecina par GNU, ja visi četri rādītāji atbilst GNU.

29. Ja ir negatīvs pašu kapitāls 2019.gada bilancē un pozitīvs pašu kapitāls 2020.gada bilancē, vai var pieteikties atbalstam?

29. Jā var, jo grūtībās nonākušā uzņēmuma statusu nosaka uz 2019.gada 31.decembri un atbalsta piešķiršanas brīdī.

¹ EBITDA = bruto peļņa vai zaudējumi – pārdošanas izmaksas – administrācijas izmaksas + pārējie saimnieciskās darbības ieņēmumi – pārējās saimnieciskās darbības izmaksas + nolietojums.

30. Vai pašnodarbinātai personai gada apgrozījumu nosaka pēc gada ienākumu deklarācijas D3 ieņēmumu ailes?

30. Jā, pašnodarbinātā persona gada apgrozījumu nosaka pēc gada ienākumu deklarācijas D3 ieņēmumu ailes.

31. Iesniegumā jānorāda saistīto uzņēmumu saņemtais atbalsts - tas ir tikai par šo periodu (okt.-nov.) vai arī saņemtais atbalsts šī gada sākumā?

31. Jānorāda saņemtais atbalsts visas Covid-19 krīzes laikā, kas izsniegts saskaņā ar Eiropas Komisijas 2020.gada 19.marta paziņojumu "Pagaidu regulējums valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pašreizējā Covid-19 uzliesmojuma situācijā" (C(2020)1863) (Pagaidu regulējums), sākot no 2020.gada marta.

32. Ja iepriekšējā atbalsta periodā saņemtais atbalsts saistītai personu grupai pārsniedz 100 000 EUR, tad šajā atbalsta periodā nevar pieteikties?

32. Var pieteikties. Kopējā atbalsta summa, kas sniegta saskaņā ar Eiropas Komisijas 2020.gada 19.marta paziņojumu "Pagaidu regulējums valsts atbalsta pasākumiem, ar ko atbalsta ekonomiku pašreizējā Covid-19 uzliesmojuma situācijā" (C(2020)1863) (Pagaidu regulējums), saistītu personu grupai nedrīkst pārsniegt 1 800 000 euro.

33. Vai grantu var izlietot viesnīcas mīkstā inventāra atjaunošanai (gultas veļa, matračī, dvieļi, aizkari), mīksto mēbeļu iegādei.

33. Grantu piešķir uzņēmumam apgrozāmo līdzekļu plūsmas krituma kompensēšanai, lai mazinātu Covid-19 krīzes izraisītās sekas un pēkšņas likviditātes trūkumu. Grantu var izlietot tādu izdevumu segšanai, kas nepieciešami uzņēmuma saimnieciskās darbības nodrošināšanai, tai skaitā nolietotā inventāra atjaunošanai. Granta izlietojums paredzēts pamatlīdzekļu un apgrozāmo līdzekļu aizvietošanai.

34. Vai tiešām, ja uzņēmumam ir salūzis pamatlīdzeklis, kas ir paredzēts apliekamo darījumu veikšanai, nevar izmantot Granta atbalstu?

34. Var, ja pamatlīdzeklis ir nepieciešams saimnieciskās darbības nodrošināšanai un aizvieto nelietojamu pamatlīdzekli. Visas darbības jādokumentē atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

35. Vai reklāmas pilonu un ceļa zīmju izvietošanai varēs izmantot granta līdzekļus?

35. Ievērojot to, ka jautājums nesatur ziņas par uzņēmuma darbības veidu, sniedzam teorētisku atbildi. Grantu var izlietot tādu izdevumu segšanai, kas nepieciešami uzņēmuma saimnieciskās darbības nodrošināšanai, tai skaitā reklāmas pakalpojumiem. Granta izlietojums paredzēts arī nolietotu pamatlīdzekļu un apgrozāmo līdzekļu aizvietošanai.